

СИЛАБУС <i>навчальної дисципліни</i>		SYLLABUS	
Українська мова (за професійним спрямуванням)		Ukrainian language (for specific purposes)	
Шифр за ОП	ЗП 02	Code in Degree Programme	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Level of Education: Bachelor's (first)	
Галузь знань Природничі науки	10	Field of Knowledge Science	
Спеціальність Науки про Землю	103	Field of Study Earth Sciences	
Освітня програма: Геологія		Degree Programme: Geology	

РІВНЕ – 2024

Силабус навчальної дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Геологія» спеціальності 103 «Науки про Землю». Рівне. НУВГП. 2024. 12с.

ОП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/id/eprint/31398>

Розробник силабусу:

Шийка Світлана Володимирівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та українознавства

Силабус схвалений на засіданні кафедри журналістики та українознавства
Протокол № 02 від "18" вересня 2024 року

Завідувач кафедри:

Малевиц Леся Дмитрівна, кандидат філологічних наук, доцент

Керівник (гарант) ОП: Мельничук Віктор Григорович, д-р. геол. наук, професор кафедри геології та гідрології НУВГП

Схвалено науково-методичною радою з якості ННІ ЕАВГ:
Протокол № 03 від "26" листопада 2024 року

Голова науково-методичної ради з якості ННІ ЕАВГ: Сафоник Андрій Петрович, д.т.н., професор, директор ННІ ЕАВГ

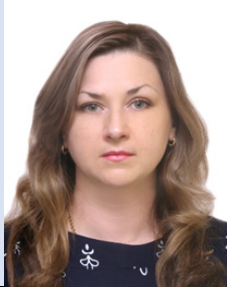
ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Українська мова (за професійним спрямуванням)

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ

Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Геологія
Спеціальність	103 «Науки про Землю»
Рік навчання, семестр	1 рік навчання, 1 семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	8 год. – денна форма 2 год. – заочна форма
Практичні заняття	22 год. – денна форма 8 год. – заочна форма
Самостійна робота:	60 год. – денна форма 80 год. – заочна форма
Курсовий проект:	ні
Форма навчання	денна/заочна
Форма підсумкового контролю	екзамен
Мова викладання	державна

ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКІВ

	Шийка Світлана Володимирівна , кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри журналістики та українознавства
Вікіситет	Шийка Світлана Володимирівна
ORCID	http://orcid.org/0000-0002-8138-7205
Як комунікувати	s.v.shyika@nuwm.edu.ua

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

Навчальна дисципліна «Українська мова (за професійним спрямуванням)» формує мовну особистість, обізнану з культурою усного і писемного мовлення, яка вміє в повному обсязі використовувати набуті знання, уміння і навички для оптимальної мовної поведінки в професійній сфері. Майбутнім фахівцям мова потрібна як система світобачення, засіб культурного співжиття в суспільстві, самоформування і самовираження. Процес викладання «Української мови за професійним спрямуванням» передбачає комплексну підготовку студента для подальшого працевлаштування та реалізації своїх планів у професійному житті.

Метою вивчення дисципліни «Українська мова (за професійним спрямуванням)» є підвищення рівня загальномовної підготовки, мовної грамотності, мовнокомунікативної компетентності студентів, практичне оволодіння основами офіційно-ділового, наукового, розмовного стилів української мови, що забезпечить належний мовний рівень майбутнього професійного спілкування.

Основні завдання:

- сформувати стійкі навички нормативного усного й писемного мовлення, з урахуванням професійної специфіки;
- оволодіти знаннями та виробити вміння і навички оптимальної мовної поведінки у професійній сфері;
- сформувати навички оперування фаховою термінологією, редагування і перекладу наукових текстів.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

Передумови вивчення*
(місце освітнього компоненту в структурно-логічній схемі)

Вивченню дисципліни передуює вивчення шкільного курсу української мови, іноземна мова.

Компетентності

ЗК01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК02. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК05. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК08. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК12. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Програмні результати навчання

ПРН01. Збирати, обробляти та аналізувати інформацію в області наук про Землю.

ПРН02. Використовувати усно і письмово професійну українську мову.

ПРН13. Уміти доносити результати діяльності до професійної аудиторії та широкого загалу, робити презентації та повідомлення.

Структура та зміст освітнього компонента

Змістовий модуль 1. Законодавчі та нормативно-стильові засади професійної комунікації

Тема 1. Державна мова – мова професійного спілкування

РН-3 Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

Лекція, бесіда, метод вправ, практичне заняття, спостереження й аналіз мовних фактів, інформаційно-ілюстративний.

Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

денна форма лекцій – 2, прак.– 2, сам.р. – 8.

заочна форма - лекцій -2, практ. – 2, сам. роб. – 13.

Теми практичних робіт:

Тема № 1 Державна мова – мова професійного спілкування.

Предмет, завдання, теоретичні засади курсу. Місце і роль мови в суспільстві. Поняття національної та літературної мови. Найістотніші ознаки літературної мови. Мовне законодавство та мовна політика в Україні. Українська мова у світі. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної». Українська мова у світі.

Тема 2. Культура мови у професійному спілкуванні

РН-3 Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

Лекція, бесіда, метод вправ, практичне заняття, спостереження й аналіз мовних фактів, інформаційно-ілюстративний.

Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні технології.

Кількість годин:

денна форма - лекцій – 2, прак. – 6, сам.р. – 10.

заочна форма - практ. – 2, сам. роб. – 13.

Теми практичних робіт:

Тема № 2-3 Культура мови у професійному спілкуванні.

Тема № 4 Словники і їх роль у професійній комунікації.

Мовні норми і культура мови. Типи мовних норм. Вибір слова у мові професійного спілкування. Вибір граматичної форми слова в професійному спілкуванні. Основні синтаксичні і стилістичні норми сучасної української мови. Основні зміни в «Українському правописі» (2019). Словники. Типи словників. Роль словників у підвищенні мовленнєвої культури фахівців. Комп'ютерна лексикографія. Види електронних словників. Функційні стилі української мови та сфера їх

застосування. Мова професійного спілкування як функційний різновид української літературної мови.

Змістовий модуль 2. Комунікація як інструмент професійної діяльності фахівця

Тема 3. Сучасна писемна професійна комунікація

РН-3 Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

Лекція, бесіда, метод вправ, практичне заняття, спостереження й аналіз мовних фактів, інформаційно-ілюстративний.

Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

денна форма - лекцій – 2, прак. – 4, сам.р. – 9.

заочна форма - практ. – 2, сам. роб. – 17.

Темі практичних робіт:

Тема № 5-6 Документи як засіб писемної професійної комунікації

Документ як засіб писемної професійної комунікації. Класифікація документів. Національний стандарт України. Реквізити документів. Вимоги до тексту документа.

Документація з кадрово-контрактних питань (резюме, характеристика, рекомендаційний лист, заява, автобіографія, наказ щодо особового складу). Довідково-інформаційні документи (прес-реліз, ділові записки, протокол, витяг із протоколу).

Етикет службового листування. Класифікація листів. Культура сучасного електронного листування.

Професійний контент. Блогосфера.

Тема 4. Усна професійна комунікація.

РН-3 Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

Лекція, бесіда, метод вправ, практичне заняття, спостереження й аналіз мовних фактів, інформаційно-ілюстративний.

Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

денна форма - прак. – 4, сам.р. – 9.

заочна форма - сам. роб. – 13.

Темі практичних робіт:

Тема № 7 Культура усного професійного спілкування.

Тема № 8 Презентація як різновид публічного мовлення.

Суть і види усної професійної комунікації. Невербальні компоненти спілкування. Індивідуальні та колективні форми фахової комунікації (ділова бесіда, співбесіда з роботодавцем, телефонна розмова, наради, збори, переговори, дискусії). Етикет ділової телефонної розмови.

Усне публічне мовлення. Мовні засоби переконування. Вимоги до мови публічного виступу. Види і жанри публічного мовлення.

Презентація як різновид публічного мовлення. Типи презентацій.

Гендерні аспекти професійного спілкування. Особливості онлайн-мови професійної комунікації.

Змістовий модуль 3. Основи академічного письма

Тема 5. Проблеми української термінології і науково-технічного перекладу

РН-3 Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

Лекція, бесіда, метод вправ, практичне заняття, спостереження й аналіз мовних фактів, інформаційно-ілюстративний.

Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

денна форма - лекцій – 2, прак. – 2, сам.р. – 12.

заочна форма - сам. роб. – 11.

Темі практичних робіт:

Тема № 9 Проблеми української термінології і науково-технічного перекладу.

Історія і сучасні проблеми української термінології. Теоретичні засади термінознавства та термінографії. Термін та його ознаки. Термінологія як система. Загальнонаукова, міжгалузева і вузькогалузева термінологія. Сучасна українська термінологія. Способи творення термінів. Труднощі терміновживання. Нормування, кодифікація і стандартизація термінів. Українські електронні термінологічні словники.

Проблеми перекладу наукових текстів. Буквальний, адекватний, реферативний, анотаційний переклад. Комп'ютерний переклад.

Тема 6. Мовностилістичні та структурні особливості наукових робіт

РН-3 Давати відповіді, пояснювати, розуміти пояснення, дискутувати, звітувати державною мовою на достатньому для професійної діяльності рівні.

Лекція, бесіда, метод вправ, практичне заняття, спостереження й аналіз мовних фактів, інформаційно-ілюстративний.

Технології проблемного, проєктного, інтерактивного навчання, інформаційно-комунікаційні.

Кількість годин:

денна форма - прак. – 4, сам.р. – 12.

заочна форма - прак. -2, сам. роб. – 13.

Теми практичних робіт:

Тема № 10-11 Мовні особливості наукового тексту.

Особливості наукового тексту і професійного наукового викладу думки. Академічне письмо. Мовні засоби наукового стилю. Особливості редагування наукових текстів.

Оформлювання результатів наукової діяльності. План і тези як засоби організації розумової праці. Анотація і реферат як жанри академічного письма. Стаття як самостійний науковий твір. Рецензія, відгук як критичне осмислення наукової праці. Основні правила бібліографічного опису джерел, оформлювання покликань. Цитування і плагіат.

Форми та методи навчання

Методи навчання: інформаційно-ілюстративний, метод проблемного викладу, метод вправ, спостереження й аналіз мовних фактів, метод бесіди, методи інтерактивного навчання (ділові ігри, круглі столи тощо), блоковий метод, метод проєктів, кейс-метод, використання комп'ютерних технологій.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

Мультимедійні і проєкційні засоби, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення: програми комп'ютерного перекладу, автоматичного редагування, електронні лексикографічні ресурси, друковані дидактичні матеріали.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання/результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал, виконати індивідуальні, самостійні завдання до практичних занять, вчасно здати модульні контролю знань. У результаті вони зможуть отримати такі **обов'язкові** бали:

- 60 балів – за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять, поточне тестування та самостійну роботу;

- 40 балів – модульний контроль, який складається з двох модулів (МК 1 – 20 балів, МК 2 – 20 балів).

Усього 100 балів. Підсумковий контроль екзамен.

Шкала оцінювання з детальним розподілом балів наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle: <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1623>

Модульний контроль проходить у формі тестування із застосуванням системи Moodle. У тесті 30 запитань різної складності:

рівень 1 – 20 запитань по 0,6 балів (12 балів),

рівень 2 – 8 запитань по 0,66 балів (5,28 балів),

рівень 3 – 2 запитання по 1,36 балів (2,72 балів).

Усього – 20 балів.

Студенти можуть отримати **додаткові** бали за: виконання рефератів, есе дослідницького характеру, наукових тез або статей за темою курсу. Тему дослідницької роботи можна вибрати самостійно за погодженням із викладачем. Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни.

Лінк на нормативні документи, що регламентують проведення поточного та підсумкового контролю знань студентів, можливість їм подання апеляції: <http://nuwm.edu.ua/strukturi-pidrozdzili/navch-nauk-tsentri-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan>

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Шевчук С. Українська мова за професійним спрямуванням : підручн. К. : Алерта, 2023. 536 с.
2. Шевчук С.В., Клименко І.В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : підручн. К. : Алерта, 2012.
3. Малевич Л.Д., Кочубей А.В. Українська мова (за професійним спрямуванням) : інтерактивний комплекс навчально-методичного забезпечення. Рівне : НУВГП, 2008.
4. Калініченко Л. В. Українська мова (за професійним спрямуванням): навч. посіб. Кропивницький: ЛА НАУ, 2019. 148 с.
5. Підгурська В. Ю., Голубовська І. В. Українська мова за професійним спрямуванням: навч. посіб. Житомир : Вид-во ЖДУ ім. І. Франка, 2022. 192 с.

Допоміжна література

6. Антисуржик. Вчимося ввічливо поводитись і правильно говорити / за заг. ред. Олександри Сербенської: навч. посібн. 3-тє вид., доп. і переробл. Львів: Априорі, 2017.
7. Вихованець І. Р. Розмовляймо українською : мовознавчі етюди. К. : Унів. в-во ПУЛЬСАРИ, 2012.
8. Городенська К. Українське слово у вимірах сьогодення. Видання друге, доповнене. К.: КММ, 2019.
9. ДСТУ 2732-2004 Діловодство й архівна справа. Терміни та визначення понять. К. : Держспоживстандарт України, 2005.
10. ДСТУ 8302:2015 Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016.
11. Жайворонок В.В., Бріцин В.М., Тараненко О.О. Українська мова в професійній діяльності : навч. посібн. К. : Вища школа, 2006.
12. Закон України «Про забезпечення функціонування української мови як державної»[Електронний ресурс]. Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi?nreg=2704-19>
13. Клименко Н. як народжується слово. К.: Академперіодика, 2017.
14. Конституція України. К., 1996.
15. Литвин Л. П. Українська мова за професійним спрямуванням : теорія і практика : навч. посіб. Тернопіль : Навчальна книга-Богдан, 2016. 423 с.
16. Малевич Л.Д. Європейська хартія регіональних і меншинних мов: особливості імплементації в слов'янських країнах-членах ЄС. // Інституціоналізація процесів євроінтеграції: суспільство, економіка, адміністрування : матеріали І Міжнародної науково-практичної конференції (21-22 квітня 2016 р., м. Рівне). Рівне :НУВГП, 2016. С.232-233.
17. Масенко Л. Мова і суспільство : постколоніальний вимір. К. : ВД "Академія", 2004.
18. Мацько Л.І., Кравець Л.В.Культура фахової мови : навч. посібн. К. : ВЦ «Академія», 2007.
19. Наукова термінологія нового століття: теоретичні і прикладні виміри : збірник наукових праць / відп. ред. Л.Д. Малевич. Рівне : НУВГП, 2016.
20. Онуфрієнко Г.С. Науковий стиль української мови : навч. посібн. з алгоритмічними приписами. 2-ге вид., перероб. та доп. К. : Центр навчальної літератури, 2009.
21. Основи Web UI розробки. Словник термінів URL : https://courses.prometheus.org.ua/courses/LITS/104/2015_T4/06b98b433d3a457a8c809f3be2dfc24c/
22. Українська мова (за професійним спрямуванням) : навчальний посібник для студентів закладів вищої освіти / уклад. В.О. Бабакова, З.О. Митяй, О.Г. Хомчак. Мелітополь : ФОР Однорог Т.В., 2018.
23. Українська мова (за професійним спрямуванням): навчальний посібник-практикум / Г. Л. Вознюк, С. З. Булик-Верхола, І. П. Василюшин, М. В. Гнатюк, І. Б. Ментинська, І. Д. Шмілик. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 324 с.
24. Український правопис / НАН України, Інститут мовознавства ім. О.О.Потебні; Інститут української мови. К.: Наукова думка, 2019.
25. Шийка С. В. Інформаційно-комунікаційні технології як засіб удосконалення традиційної методики навчання української мови за професійним спрямуванням. Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Т. 59, № 3. С. 114–125. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>.
26. Шийка С. В. Проблема оптимізації комп'ютерного тестового контролю навчальних досягнень студентів з української мови (за професійним спрямуванням). Інформаційні технології і засоби навчання. 2017. Т. 60, № 4. С. 288–299. URL: <http://journal.iitta.gov.ua/index.php/itlt>

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Український правопис. URL: www.pravopys.net
2. Довідник з культури мови. URL: <http://kultura-movy.wikidot.com>
3. Довідник з українського слововживання М. Волощак. URL: <http://nepravylno-pravylno.wikidot.com>
4. Лінгвістичний довідково-інформаційний портал. URL: <http://www.mova.info>
5. Словники онлайн. URL: <http://www.rozum.org.ua>
6. Онлайн-версія «Словника української мови». URL: <http://sum.in.ua/>
7. Онлайн перекладач. URL: <https://translate.google.com.ua/>
8. Діловодство в Україні. URL: <http://dilovodstvo.wordpress.com/>

Поєднання навчання та досліджень

У процесі навчання здобувачі вищої освіти залучаються до реалізації наукових досліджень. Передбачено можливість участі студентів у роботі наукових конференцій та публікації статей за результатами досліджень.

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, здатність логічно обґрунтовувати свою позицію, формувати власну думку та приймати рішення, здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями, здатність до пошуку, оброблення та узагальнення інформації з різних джерел, ораторські та комунікативні навички, здатність дотримуватись норм професійної етики, навички ефективної роботи у колективі, уміння налагоджувати контакти у сфері професійної діяльності.

Дедлайни та перескладання

Ліквідація академічної заборгованості та реалізація повторного вивчення дисципліни здійснюються згідно з «[Порядком ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП](#)». Процедура перездачі модулів здійснюється згідно з: <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdzili/navch-nauk-tsentri-nezaleznoho-otsiniuvannia-znan>
Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни публікуються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE.

Неформальна та інформальна освіта

Відповідно до [Положення](#) студенти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, які здобуті шляхом неформального та інформального навчання. Зокрема, студенти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з програмними результатами даної дисципліни зазначеними вище, та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

При виконанні розрахунково-практичних завдань, написанні індивідуальних робіт або есе студенти повинні дотримуватися академічної доброчесності. Документи з академічної доброчесності викладені на сайті університету <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>. Студент зобов'язаний дотримуватися [Кодексу честі студентів НУВГП](#), який встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в університеті, та якими вони мають керуватися у своїй діяльності. Письмові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями встановленими [Положенням про виявлення та запобігання академічного плагіату в НУВГП](#). Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти та положеннями відділу якості освіти НУВГП. Сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти: <https://naqa.gov.ua/>. Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdzili/vyo>

Вимоги до відвідування

Відвідування занять здобувачем вищої освіти є обов'язковим. За об'єктивних причин проведення занять, консультування може проводитися у змішаному форматі із застосуванням інтернет інструментів (Google Meet, Moodle). Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Автор
Доцент КЖУ

Світлана ШИЙКА

Затверджено

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1550
Підписувач - Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП):
Сертифікат 3FAA9288358EC00304000009B6C3700C8C2C100